

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő
névére bűlendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése,
Ide küldendők az előfizetési díjak,
nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Ooppelik A.,
Daube G. L. és társai és Herndl,
Brünnen: Stern M.

Nyiltter petitsorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Muraköz Budapest.

Mult hó 27-én zarándokolt fel hazánk fővárosába az orsz. kiállítás megtekintésére Muraköz két járásából mintegy 670, legnagyobb részt horvát ajkú földművelőből álló társaság. A felrándulókat vívő különvonat Csáktornyárról indult ki, s Mura-Királyon és Kottor-Alsó-Domboron állott meg, hogy felvegye a perlaki járásbelieket. A társaság d. u. 3 órakor érkezett Budapestre, a Déli-Vasut budai állomására, ahol a kiállítás igazgatósága részéről dr. Kovács Gyula titkár, orsz. képviselőnk dr. Wlassits Gyula miniszter úr nevében pedig annak elnöki titkára Molnár Viktor osztálytanácsos fogadták és üdvözölték a muraközieket. A muraköziek nevében Kovács Rezső és Kolbenschlág Béla főszolgabírák köszönték meg a figyelmet. A muraköziek fogadtatására még számos, Budapestben időző muraközi jelent meg a pályaudvaron, köztük Terbócz István miniszteri osztálytanácsos, Horváth Csongor kir. járásbíró, Gönczy Ferencz áll. isk. tanító, Vidovits Rókus miniszteri tisztviselő stb.

Elöl nemzeti zászlóval egy megyei hajdu, oldalán a két főszolgabíró díszbe öltözött huszárra, azután a vezetők s a nép négyes sorban vonultak fel Budára a Mátyás templomba. A várból a megragadó kiállítás Budapestre rendkívüli hatással volt a muraköziekre. A Mátyás templomtól a honvédszoborhoz, innen a honvédelmi miniszteriumi s a miniszterelnöki palotához, azután le, s a lánchídon át Deák Ferencz szobrához vonult a muraköziek impozáns serege. Deák Ferencz szobra körül kalaplevéve csoportosult a nép, mire Margitai József igazgató, kit a vezetők még utközben kértek fel, a következő beszédet intézte a hallgatókhoz:

»Tisztelt muraközi polgártársak! Romlatlan hazafiai érzéssel s igazi hazafias lelkesedéssel indult zarándok-utrá szerett magyar hazánk határáról Muraközből, dicső ősök földjéről, a Zrinyiek ősi fészkeinek lakosságai, hogy hazánk ezredéves ünnepén ő is szent áhítattal boruljon le a nemzet hatalmas nagysága előtt, s ő is kivége a maga jogos részét abból az örömből, amely a haza minden egyes fiának a keblét eltölti hazánk virágzó fővárosának s mindnyájunk büszkeségének, az orsz. kiállításnak a szemlélésén. (Éljenzés.)

Mielőtt az »igéret földén«, hazánk fővárosában tovább folytatnók zarándok-utunkat, álljunk meg ezen a szent helyen, szülőmegyénk nagy fiának, a haza bölcsének: Deák Ferencznek szobra előtt s áldozzunk néhány percet a nagy szellem emlékének. Ne menjünk addig tovább, míg szent fogadást nem teszünk, hogy a haza bölcsének nyomdokain haladva, a hazát mindenek fölött szeretni s annak érdekében munkálkodni, soha meg nem szününk. (Zajos éljenzés.) Te pedig megdicsőült földünk, hazánk nagy fia! ki ott a csillagok milliói fölött lakozol, terjeszd ki áldólag karjaidat a te szülőmegyéd muraközi

népére s erősíts meg minket hazafiai érzelmeinkben! Légy szószólónk, hogy békés munkásságban s józanságban leljük igaz örömminket, a hazafiai erőnyekben pedig gazdagok s ezáltal boldogok szerencsések és megelégedettek legyünk!

Deák Ferencz emléke legyen áldott s szelme maradjon közöttünk mindörökké! Eljen szeretett s imádott magyar hazánk!«

Az éljenzés lecsillapodtával tovább haladtak a muraköziek a Fürdő-utcán s az Andrássy-uton át ki a barakkokba, a hol teljesen kielégítő szállást és ételmezést kaptak.

Épen vacsoránál volt a nép, a midőn megjelent dr. Wlassits Gyula miniszter úr nevével. Ő Excellenciájának kíséretében volt Molnár Viktor osztálytanácsos és dr. Rényi József min. fogalmazó; később megjelentek dr. Schmidt József a kiállítás igazgatója, dr. Kovács Gyula titkár s más notabilitások. Amint észrevette a nép képviselőjét, dr. Wlassits minisztert, szünni nem akaró éljenzésben tört ki s körbe fogta őt s kíséretét. Tóth István tisztartó meleg szavakkal üdvözölte a minisztert s örömeinek adott kifejezést, hogy a miniszter mint a muraköziek képviselője a felrándulók közé jött. Az éljenzés után dr. Wlassits Gyula miniszter köszönetet mondott a szíves fogadásért, majd figyelmeztette a muraközieket a kiállítás tüzetes megtekintésére, ahol sok hasznos tanulhatnak. Hazafiságra, végzé a miniszter, nem kell önöket figyelmeztetnem, mert az köztudomásu, hogy a muraköziek jó hazafiak s hazafias érzelmeik őszinték, igazak és megingathatatlanok. A miniszter e kiténtető nyilatkozatát zajos éljenzéssel fogadták a muraköziek. A miniszter lapunk szerkesztőjét kérte fel, hogy szavait tolmácsolja a nép előtt. Ennek megtörténtevel elementáris erővel tört ki az éljenzés s főleg midőn lapunk szerkesztője bemutatta a népnek miniszter nejét, a muraköziek meg-megujuló és szünni nem akaró éljenzésben adtak kifejezést őszinte örömlüknek, hogy a kegyelmes asszonyt is szerencsételtte megjelenésével a muraközieket. Orsz. képviselőnk megszólítással tüntette ki muraközi ismerőseit és más felrándulót bemutatott magának s sok mintegy másfél órai időzés után a nép szívből jövő éljenzése között lávozott szeretetreméltó nevével s kíséretével kocsijához. Este a muraköziek legnagyobb része a cirkszut s egyéb látnivalókat tekintette meg.

Másnak (28-án) reggel tömegesen néztek meg a Feszty körképet, azután kezdetben tömegesen a főszolgabírák, később csoportokra válv a jegyzők vezetése mellett a kiállítás pavillonjait tekintették meg. Délben dr. Wlassits Gyula miniszter úr fogadta a kiállítás területén a III. bejáró előtt a felrándulás vezetőit, rendezőit, jegyzőket, bírakat s más tisztelőket, kiknek nevében Wollák Rezső ügyv. köszönte meg miniszter

urnak azt a megfeszítelő figyelmét és kegyét, hogy a muraközi felrándulók között tegnap este megjelent. Miniszter úr a jelenlevőket a balatoni csárdába villás-reggelire hívta meg, d. u. 5 órakor pedig a népet vendéggelte meg. Több mint 500 felrándult muraközi jelent meg a balatoni csárdában ahol miniszter úr nevében Molnár Viktor osztálytanácsos üdvözölte a muraközieket, majd a nép közül többen (Hajdinyák, Branilovics, Krámár) a hazát, a miniszter-képviselőt a felzarándokolás rendezőit sat. éltették. Este százakra menő tömegben megnézte az iparcarnok előtti korzót, a megvilágított szökőkutat és Ós-Budavárát; egyes csoportok az operába, népszínházba, cirkszutba sat. mulatóhelyekre mentek.

A harmadik nap (29-én) a muraköziek ismét a kiállítást tekintették meg, majd egyes csoportok a villamos és lóvonatu vasuton, hajón s gyalog bejárták a fővárost, a stridóiak és felső-mihályfalviak közül pedig egy nagyobb, mintegy 50 személyből álló csoport Terbócz István osztálytanácsos urat kereste fel budavári lakásán, aki földieit a legszívélyesebben fogadta és megvendégette. Este felé kimentek a déli-vasut indóházához. Mintegy 100-an a nép közül még Budapestben maradtak. A muraközieket hazavívó különvonat este 8 órakor rohogott ki a pályaudvarból az utazók élénk éljenzése mellett s éjfel után 3 órakor érkezett végállomására, Csáktornyára.

Nem fejezhetjük be tudósításunkat, hogy ezen sikerült felrándulás erkölcsi motívumairól ne beszéljünk. A felrándulásnak több oldalról megvolt a maga kiszámíthatatlan nagy haszna. A nép meglátta saját hazájának fővárosát, látta annak nagyságát, szépségét, megtekintette az orsz. kiállítást, az ott felhalmozott kincseket, iparunk, földművelésünk, közlekedésünk haladását s mindazt, amiről neki fogalma nem volt, s mi az ő eszmekörét messze tulszárnyalta. — »Oly sok szépet láttam — mondá egyik muraközi, — hogy még csak a mennyek országának és az örök boldogságnak a látása hiányzott.« — A nép elsősorban is azt a tanulságot fogja magának levonni a felrándulásból, hogy a magyar nemzet nagy és hatalmas s megerősíti őt abban a boldogító tudatban, hogy ennek a nagy, eanek a hatalmas nemzetnek ő is fia.

Meggyőződött a nép arról is, hogy azok a hazafiatlan elemek nem beszéltek igazat, a kik lebeszélni igyekeztek őket a felmenetelről s azzal ijesztgették, hogy majd Budapestben a magyarok kigunyolják ruházatukért s nyelvükért, kifosztogatják pénzükből s bántalmazzák őket. A népek majdnem minden egyes tagja el volt látva pénzzel, de a felvitt összegnek legnagyobb részét haza is hozta, mert bár, mennyire az idő engedte,

mindent megtekintett s magától semmit sem vonta meg, az 5 frt utazási és ellátási költséget még 5 frttal sem kellett pótolnia. — »Nem 5 frtot, de egész vagyonot megér az, amit láttunk s amit tapasztaltunk!« — mondá a nép.

Jól esett a népnek az, hogy orsz. képviselője megjelent között. A muraközi sokat ad az ő képviselőjére, főleg a mostanira. Az, az igazi ragaszkodás amelylyel a nép dr. Wlassits Gyula miniszter s képviselő iránt viseltetik az a szeretet őszinte s a minék a nép között való megjelenésekor, valamint a kiállítás területén is kifejezést adott szívből jött. Annál inkább elítélőleg nyilatkozott a nép a fehérvári perronon, úgy odamenet, mint visszajövet végbement komédia felől, melynek a nép között hivatalosan megjelent fehérvári orvos ur volt az okozója. A felrándulás nem korteskedés céljából rendeztetett; utunkat egyedül hazafias és közművelődési célok vezették. Elég helytelen, hogy akadt, aki a fehérvári perronon a tiszta s nemes szándék közé konkolyt hintett s a felrándulást a maga céljaira akarta kizsákmányolni. Az effajta élelmességek rendszeren nem szoktak elsülni, amit bizonyítanak azok az »abczugok«, melyek a fehérvári perronon oly szépen visszhangoztak.

A vezetőkre nézve is tanulságos volt a felrándulás. Meggyőződhetet mindenki a muraközi nép józanságáról, hazafiságáról, tisztességudásáról. Úgy utközben, mint a fővárosban senkivel semmi bajuk sem volt a vezetőknek. Azok a hazafias nyilatkozatok, amelyek a nép részéről felköszöntő alakjában elhangoztak, megerősítették a kételkedőkben is azt a tudatot, hogy a muraközi minden hazánkbeli idegen ajkú népnek hazafiság tekintetében mintaképül szolgálhat.

Végül a haza és a muraközi nép soha meg nem fizethető hálával és köszönettel tartozik mindazoknak, akik a felrándulást rendezték, vezették s mindenki iránt, aki csak egy jó szóval vagy szándékkal is hozzájárult a felrándulás sikeréhez. Első sorban a két járás főszolgabíráját illeti a

köszönet és az érdem koronája, akik oly buzgón teljesítették a felrándulás szervezését, azután a Muraköz derék jegyzői karát illeti az elismerés, akik a szervezés és vezetésben a főszolgabíráknak oly odaadóan segédkeztek. A muraközi tanítói kar sok tagja szintén fáradhatatlan volt, úgy más értelmiséghez tartozók, nagy a nép otthon érezze magát a fővárosban, ott sokat lásson és sokat tanuljon. Eljének mindnyájan!

KULÖNFÉLÉK.

— **A király Ő felségének** e hó 20-án Csáktornyára való jövele alkalmával Zala-vármegye dr. gróf Jankovics László főispán vezetésével küldöttség által fogja hódolatának kijelentését teljesíteni. E küldöttségbe a megyegyűlésen Muraközből beválasztottak: gróf Festetics Jenő, Gadó Mátyas, dr. Hajós Ferencz, Kolbenschlag Béla, Kovács Rezső, Margitai József, Molnár Elek, Szabó Imre, Szilágyi Gyula, Tóth István, Varga János, Vrancsics Károly, Zalán Lipót, János és Ziegler Kálmán törvényhatósági bizottsági tagok.

— **Köszönetnyilvánítás.** A vallás. és közoktatásügyi miniszter dr. Mandel Pál alsó-leudvai kerületi orsz. képviselőnek őszinte köszönetét fejezte ki azon hazafias tettéért, hogy kerületbeli tanítóit saját költségén az orsz. kiállítás megtekintésére felvitte.

— **Ejegyzés.** Guttman Géza helybeli m. kir. adótsitz eljegyzte magának Kovácsics Juliska kisasszonyt, menedékházvezetőt, Dráva-Vásárhelyről.

— **Kinevezés.** Szabolcs Melanie okl. nőipar és tornatanítónőt a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a csáktornyai áll. polgári leányiskolához segédtanítónővé kinevezte.

— **Esküvő.** Horvát Dénes, a cs. és kir. 48-ik gyalogezred őrmestere, f. hó 1-én vezette oltárhoz Pozsonyban özv. Walter Jakabné kedves leányát, Karolina kisasszonyt.

— **Veni Sankte.** A helybeli áll. polgár fiu- és leányisk. s közs. el. iskolában tegnap kezdtek meg hivatalosan az 1896/7-ik iskolai évet. Reggel nyolcz óraker vonult föl zászlók alatt a három iskola tanulóifjúsága a tantestületek által vezetve a róm. kath. templomba — Veni Sanktera. A szent misét Matyi Mark hittanár mondotta s kérte az Ég áldását az iskolák működésére. Kilenccz órára már eloszoltak a tanulók, kiki saját osztályába, ahol meghallgatták az előtűk fölolvastott fegyelmi szabályokat és iskolai rendtartást. s tanítások holnap veszik kezdetüket.

— **Eljegyzés.** Vutsák György m. kir. adótsitz Nagy-Martomból, jegyet váltott Rauchbauer Mariska kisasszonnyal Fraknóról.

— **Közzgyűlés.** A »Dunántúli Közművelődési Egyesület« ez évi közgyűlését Széll Kálmán elnöke alatt holnap sepest. hó 7-én d. u. 4 óraker tartja meg Budapesten a kiállítási igazgatóság tanácstermében.

— **Halálozás.** Dr. Ditrichstein Dávid disztudor, megyei th. főorvos, a nagykanizsai orvosi kar Nesztora, f. hó 23-án 70 éves korában elhunyt. Két évvel ezelőtt, doktor-ságának 50 éves évfordulóján, a budapesti egyetemi tanács disztudori oklevéllel tüntette ki. Nagy részvét mellett temették el. Béke poraira!

— **A hadgyakorlatok.** Az előkészületek a király fogadtatásához nagyban folynak a városban. A vasuti állomásindóháza új képet nyert; a várótermek újból kilettek foltve s új butorokkal ellátva; a folyosók csement-kövezetű is megújították. Legtöbb dolgot ad a vasutról a városba vezető ország utnak és a zala-újvári megyei utnak jókarba való hozatala. A még csak tavaly makadámzott országot annyira tönkre ment alig egy év alatt, természetesen az igen élénk forgalom következtében is, hogy újból fel kell tölteni és friss makadámmal ellátni az egész vonalon, hogy használható legyen. Nagy buzgósággal dolgoznak rajta s több mint felet már el is készítették Lányi megyei főmérnök ellenőrzése s Szűcs Lajos

T Á R C Z A.

Téli regé.

Irta: *Gottier Lajos.*

(Folyt. és vége.)

Lassankint megtellik a szoba, a viasz gyertyák és tenyőfa kedves illatával. Látni kellett azt a napbarátnót, komoly férfit, milyen gyöngéd gondukodással torgolódik a karácsonya körül. A néha futó mosoly jelenik meg okos sötét szemében s ilyenkor látszik csak, hogy nincs több harminczöt évesnél. Örökös komoly munkában töltve életét, soha sem fordított sok gondot külsejére s emiatt is neze ki jósebbnek. Mielőtt jelenlegi állását elvonná volna, Reöthy gróf uradalmában, őrdömester volt, egy állami birtokon. Nagyon keveset torgolódott női tartságban s az meg is látszik modorban. Egyeneslelkű, vasjellemű férfi, aki nem szivesen veti magát alá bizonyos üres társadalmi formáknak, melyeknek semmi jelentőségét nem tulajdonít. Hazassága is olyan körülmények között jött létre, mely jellemzi az egész embert. A faluban, hol azelőtt lakott, a református lelkész és neje rövid idő alatt, egymásután elhaltak, a legnagyobb nyomorúságban, minden tamarz nélkül hagyva tizenhat éves lányukat. Mikor Doeckay erről értesült, elment a lányhoz — kivel azelőtt egy szót sem váltott — és megkérte a kezét. Hazasságuk azonban csak rövid ideig tartott, mert az asszonyka meghalt az első évben, mikor kis lányuk életet adott. Doeckay akkor került ide, Reöthy gróféhoz.

Az egész család hamar megszerette őt, dacára, hogy kissé különcnek tartották. Egyszer úgy nyilatkozott a g. ö. n. k. előtt, hogy női tartságban mindig olyan furcsán érzi magát, mint

mikor a gyermek madárfészket szed ki és a tojásokat ügyetlenül tartja markában, attót rettegve, hogy összetöri.

Az öreg grófné komikus kétségbeeséssel csóválta a fejét s aranykeretű lorgnettején érdeklődéssel nézett végig rajta.

— Maga egy valóságos ősember. Sie sind ein Urmensch!

Edith grófnő pedig szívből kacagott ez eredeti mondáson s azzal válaszolt rá, hogy rögtön fölszóllította az ősembert, tanitana meg őt lovagolni.

Ettől a naptól fogva, a falusiak sokat látták őket lóhaton, amint tepésben haladtak egymás mellett, az erdőn vagy az országon . . .

Egyszer Edith grófnő fölvitte lovagját a kastély képtermébe és ott sorra magyarázta neki az ősök történetét. A sok régi olajtestmény között volt egy szelid arcú, kék szemű, szőp hatalú nő arczepe is, akit a család szegényfoltnak tekintett, mert polgari származású volt. Egyik ősiük, ugyanis, azt a hallatlan vakmerőséget követte, hogy mesallianszot kötött. Szerelméből. Bár a szegény asszony életével lakott ezért, mert a családi intrika halálba üldözte. Ongyikos lett. Edith grófnő titokban beszélte ezt el Doeckainak, különben kikapott volna szüleitől, bizalmaskodásért.

De hat azok a szép nyári napok már régen elmúltak. Edith grófnő fölment Bacsba. Herculénnek készült. Az ősember meg itt marad az erdőn. Halálra sebzett szívével . . .

A karácsonya viaszgyertyái teljes fényben égtek, mikor a papa csöngött és a boldog gyermek örömprevesze szalad be a szobába. Nyomatban a cselédek, a kik, úgy látszik, szintén jól viselték magokat egész éven át, mert a Jezuska rölök sem feledkeztek meg: Mindenkinék hozott valamit. Nagymama is kapott ajándékot. Egy drága fekete

selyem kötöt 3 széllből. Gyönyörűség volt látni is! Örült is neki. Régen vagyott ő már ilyenre.

Legboldogabb volt azonban a kis Margit, azt sem tudta, mihez nyuljon előbb, a sok szép holmi közül. De azért az ajándékok koronája mégis az a remek hajasbaba, amelynek olyan szép kék szemei vannak, mint Edith grófnéknak, még a ruhája is szakasztott olyan, aminőben a comtesse a nyáron itt lovagoltatott.

S hogy elkészült a vacsora és a kis család leült a terített asztal mellé, oda künn olyan hóvihar keletkezett, hogy a vén fák csak úgy csóválták fehér fejeiket. Soha ilyen! A szél meg sírva, füttyölve hordta a havat, meg-meg rázva az ablakablakot.

Emiatt aztán nem is hallották oda benn a kis szán csengőjét, mely megállt a kastély kapuja előtt. Egy erősen beburkolt alak szállt ki a szánkából s zsebéből egy kulesot véve elő, maga nyitotta ki a kaput, nem csöngtetett rajta. Aztán nesztelen léptekkel ment végig a folyosón s egyenesen az ebédlenőkhöz tartott, hol a család vacsorázott. Kopogtatás nélkül nyitott be az ajtón s míg azok fölálltak az asztaltól és kíváncsian néztek a tetőtől talpig beburkolt váratlan vendéget, az ledobta magarot a drága szőrmével bélelt felöltőt, melyből Edith grófnő büszke, szép alakja bontakozott ki.

A meglepetés fölkiáltása hangzott mindhármok ajkáról, mialatt Edith ráborult Doeckay keblére s az ősember, erős karjaival, szívéhez szorította szerelmest . . .

A hóvihar még egyre tombolt, mikor a fult kis harangja megsendült éjféli misére. A szél elvitte hangját a vén kastélyba is, hol a két egymást forrón szerető szív áldozott a szerelem istenének . . .

Hozzátok.

Mért vagytok hozzám oly ridegek?
Mért olyan metsző hidegek;
Fagyasztók, miként a tél szele:
Hisz kedvetem veszitek velem!

Beh sokat szeretnék mondani,
De ajkam nem mer megnyitni;
Rátok nézni sem igen merek:
Tiltják felleggel telt szemetek!

Pedig más sületlenségéin, —
Kis nebulók éretlenségén;
Miként serdületlen kis leányok:
Pajkos kacajra kél ajkatok!

Higgyétek, hogy jövend oly idő,
Midőn komolyságotok is megjő;
Akkor majd hasztalan kérditek:
Mért valánk hozzá oly ridegek?!

Rédel Lajos.

Emlék.

Valahányszor öszre hajlik az idő,
Mindannyiszor emlékembe visszajő —
A kis kertbe' az a hársfa, mely alatt
Lányka! minket egymásnak bemutatnak.

Úgy emlékszem reá, mintha most volna, . . .
Hallodgált a nagy hársfának a lombja . . .
Te játszottál egy megsárgult levéllel,
A legtöbb meg versenyt tutott a széllel.

Beszélnem én sokat hozzád — leányka!
Te hallgattál, nem feleltél reája . . .
Fájt ez nekem, — de mondani nem mertem:
Éreztem, hogy van a szívben szerelem!

Elvállottunk szóltan, némán egymástól,
— Mint a levél attól a nagy hársfától; —
Szólanságod most már engem nem bántott,
Rózsaszímben láttam e nagy világot!

Egy év repült el telettünk — leányka!
Sárga lombbal tele a kert hársfája;
Csakhogy azok a sárguló levelek,
— Miként tavál — most nem olyan kedvesek.

Versenyt futnak a levelek a széllel,
A leányka meg nem fogja kezével,
Mert az a kéz, mely a sárga levelet
Fogta tavál — átölel most engemet . . .

Háromszor volt sárga levél a hársfán,
Amióta elhagyatva volt árván . . .
Most hogy ismét sárga levél van rajta:
Férj-feleség jelenünk meg alatta.

Emlékeink míg a multhoz fűződnek,
Lakhelye lett szívünk az örömnnek;
Mert azok a lehullt sárga levelek —
Játék-szerű szolgálnak — kis Lenkéknek!

Farkass Károly.

VASUTI

MENETREND.

Budapest felől: érk. 1.14, ind. 1.17 (gy. v.);
5.51—6.06 (sz. v.); 12.57—1 (gy. v.) 4.01—4.15 (sz.
v.); é. 9.56 (v. v.) Prágerhof felől: é. 4.36—4.39
(gy. v.); ind. 5.52 (v. v.); 11.29—11.39 (sz. v.); 3.59
4.02 (gy. v.); 9.55—10.07 (sz. v.); Z.-Egerszeg
felől: é. 8.42, 9.42; i. reg. 6.00, d. u. 4.28. Varaszd
felől: é. 4.20, i. 4.49, 5.40—6.15, 11.13—11.44,
12.50—1.20, 3.50—4.20, 9.30—10.17 órákor.

Felelős szerkesztő:

Segéd-szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF. ZRINYI KÁROLY.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

utmester vezetése alatt. — A városban is
egyre folyik a házak csinosítása; friss me-
szelésnek s főtésnek nyomát látjuk minden-
felé. — A legnagyobb sűrűs-forgás a zala-
újvári kastélyban van, a hol Feszetics
Jenő gróf termeit butorozzák be újból az
udvartól leküldött bécsi butorokkal. — Szó-
val élénkség és lazus tevékenység áradja el
minden irányban, hogy Csáktornya nagy na-
poknak néz elébe.

— **Figyelmeztetés.** Azon szomorú alkalmából kifolyólag, hogy a borzasztó vihar és jégeső aug. 22-én Muraköz egyrésztének szőlőjét, gyümölcsösét teljesen tönkre tette, szükségesnek tartjuk az érdekelte olvasókönzségünket a pénzügyminiszteriumnak 1896. márc. 11-én kelt utasítására figyelmeztetni, mely szerint az illetékes községi előjáróság tartozik úgy ezt, mint a phylloxera és a peronospora pusztításait díjtalannal, minden költség felszámítása nélkül a kir. pengigazgatóságnak Zala-Egerszegre bejelenteni az adóleengedés tárgyában.

— **Női gyógyszerészek.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter leiratot intézett a vármegyék törvényhatóságaihoz, melyben tudatja, hogy ezentúl a szabályszerű előképzettség igazolása mellett gyógyszerészgakornokokul nőket is föl lehet venni. A miniszteri leirat értelmében azonban a felvételt csak esetről-esetre lehet megadni és azért utasította a miniszter a törvényhatóságokat, hogy oly esetben, midőn nő kérelmezi a felvételt, a kellően felszerelt kérvényeket mindenkor ő hozzá terjeszszék fel. A folyamodvány ügyében tehát a kultuszminiszter fog dönteni.

— **Népesedési statisztika.** (15—22.) Születtek: Horváth Ilona, Szedlácsék Ferencz, Plaj Kálmán, Gabercz Julianna, Szlunyeck Iván, Szabol Ilona, Bozsics István, Baranics Rókus, Belső István, Mrarovics Rozália, Lukács Ignác, Reich Mária. Meghaltak: Bajkovecz Mária (14 é.), Czónár Istvánné (48 é.), Zseleznyák Ilona (15 é.), Szoldat Julia (21 1/2 é.) Házasságot kötöttek: Fábrián László és Bajkovecz Anna, Neubrunn József és Stern Szélna.

— **A polg. iskolák új épülete.** A város építészeti bizottsága, kiegészítve a közgyűlés által beválasztott szakértő tagokkal, múlt hé-

telején tartotta meg gyűlését, melyen a beérkezett pályamű fölélt döntött. Miután a Bálint Zoltán fővárosi műépítész által készített tervezet egy tehnikai, mint pedagógiai s egészségügyi, valamint szépművészeti tekintetben a kor igényeinek mindenképen megfelel, az építészeti bizottság a tervet a kir. tanfelügyelőség útján a miniszteriumhoz terjesztette föl azzal a kérelemmel, hogy az építés a folyó tanévben eszközöltessék. Megkerestetett a miniszterium még az iránt is, hogy nemcsak a ház felépítése, de a termék bebutoroztatása s felszerelése is a pályanyertes műépítésre bizassék. Az épület a tervezet szerint 89.000 forintba kerülne.

— **Vásárendelvényezés.** A kereskedelmi m. kir. miniszterium megengedte, hogy Kotor község f. évi szeptember hó 16-án pótvásárt tarthasson.

— **A muraközi és külön a vend iskolák számára október elején jelennek meg az egyetemi nyomdában Margitai József igazgatónak a magy. kir. állam tulajdonát képező következő munkái: Magyar ábácztéskönyv (első évfolyam), Magyar olvasókönyv (második évfolyam), Magyar fali olvasóablak, Vezérkönyv a magyar írás és olvasás tanításához. Ezeknek a munkáknak a céljuk megkönnyíteni a magyar nyelv tanítását a nem magyar tanítvány iskolában, azért jönnek láttak a tanév elején megjelenésükre felhívni vidékünk t. tanítóinak figyelmét.**

— **Tömeges felrándulás** a kiállításba. Egy holnap este 10 órai különvonattal az alsó-lendvai járásból nagyszámú társaság rándul föl Csáktornyan keresztül Budapestre Szmodics Viktor főszolgabíró vezetése alatt, hogy az országos kiállítást megtekintsék. A fölutazás ugyanoly feltételek mellett történik, a hogy a muraköziek felutaztak, csak hogy a jelentkezés némes időhöz kövte, hanem a nagykanizsai állomásig utközben minden egyes állomásán, csatlakozhatik ki-ki tetszés-szerint a tömeghez, a mikor a díj felzetése után a jegytűzetet megkapja. Nagy-Kanizsától kezdve csak két helyen áll meg a vonat, mely kedden reggel érkezik Budapestre.

— **„Plasticon”,** ez a fiatal vállalat, a mely az ezredeves kiállítás látványosságai közt az első, ma már találkozó helye a vidékieknek. Ötven krajezarért káprázató látványosságot nyújt a látogatóknak.

— **Figyelmeztetjük** a t. gazdaközönséget, hogy a *Thomastozsüfliszt* (Thomassalak) ára az utóbbi napokban tetemesen csökkent, most van tehát a legalkalmasabb idő, ezen kitűnő trágyszer első beszerzésére.

— **„Millenniumi Kalauz Kiállítási Utmutató”,** a fő- és székvaros, valamint a kiállítás területét irásban és kepen hűen és érdekesen mutatja be az olvasónak. A Millenniumi Kalauz Kiállítási Utmutató Budapest terkepével van ellátva s ezelszerű és szakavatott beosztásánál fogva, hivatva van arra, hogy a fővárosba érkezőket végigvezesse Budapest és az ezredeves kiállítás területén, felsorolja és illusztrálja annak nevezetességeit és látványosságait, megjelöl az irányokat, melyeken kérdésködes nélkül eligazodhatik, szóval hirdokának kellemes és szórakoztató tolmácsa is. Ara 50 kr. kapható: Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében.

Főm az emeleten pedig a hüszke ösök morogván néznek magok elé, csak az a szelid arcu, kék szemű, szép asszony látszik mosolygón, az arany rámból, mintha azt gondolná magában: „Meg vagyok boszulva!”

Dudás Gyurka.

Dudás Gyurka híres legény

Arról, hogy a bort szereti:

Tele pohár, tele üveg

S nem nyúl hozzá nem kell neki!

Pajtásai kínálgatják . . .

Még sem iszik egy cseppet sem:

„Jó barátim! ne hátsatok?

A bor mostan nem kell nekem!”

Dudás Gyurka szavainak

Nagy hatása lett egyszerre —

Kettő fogja — egy meg a bort,

Mint a vizet — önti bele.

„Megálljatok!” — Kiált Gyurka —

„Másképp ugy sem jöttök észre,

A logika azt diktálja:

Egy fogjon és — kettő öntse!”

Farkass Károly.

Sve pošiljke tiču se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo :

Knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći ružveni znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tijeđen jedanokrat i to: vu svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt.
Na pol leta 2 frt.
Na četvert leta . . . 1 frt.

Pojedini broji koštajé 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe 1 fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Medjimurje vu Budapešti.

27-ga augustuša je putovalo vu Buda-pešt 670 medjimurcov, da pogledneju našega orsaga glavni varaš i orsačku izložbu. Putnici došli su odvečer ob 3 vuri s posebnim vlakom vu Budim, gde ih je ravnateljstvo izložbe i našega ablegata dr. Wlassicsa ministra namestnik i tolnačnik gosp. Molnár Viktor pozdravil. Došla su i druga gospoda, megjimurski sini pred svoje domorodce i to: gospodin Terbócz István, Horváth Csongor, Gőnczi Ferencz, Vidovics Rok i t. d.

Pred budimskom štacijom stanuli su putnici vu red. Naprej je jedan vermegjinski hajduk zastavu nesel, poljeg njega su vu paradu dva katani čakovečkoga i preločkoga velikoga sudca išli za njimi su pak išli vođji i puk medjimurski. Putnici su najpredi gori vu budimski grad putovali vu lepu crkvu kralja Matjaša, gde se kralji kurunija. Od crkve Matjaša kralja pred monument honvedah 1848-ga leta, odovud poljeg palače honsvedskog i ministerpredsedničkog ministerijuma i poljeg kraljevske palače doli puk lancenog mosta vu Pešt k spomeniku velikoga domorodca Deák Ferencza su putovali medjimurci. Pred monumentom Deák Ferencza su putnici postali i skrlljake doli vzeš. Tu je Margitai József ravnatelj i urednik naših novih sljedeći govor držal:

»Poštovani domorodci medjimurci! S nepokvarjenim i istinitim domoljubljinim

čutenjem i oduševljenjem su odlazili na romarski put od granice naše drage domovine magjarske. iz Medjimurja, od zemlje dičnih prededov, stanovnici zemlje Zrinyijah, da svetom pobožnostljam se nakloniju pred močjom i velikočom naroda i da izvadiju svoj pravični del iz ona radost, koja srce svakoga sina izpuni, kada vidi naše domovine glavnog varaša i gizdost svih nas: našeg orsačkog spravišće.

Predi kak bi dalje išli na naš romarski put vu našim glavnim varašu: postojimo na ovom svetom mestu pred monumentom velikoga sina naše varmegjije i mudraca domovine magjarske i aldujemo spomenu velikoga sina naše varmegjije. Nejdimo dalje predi, doklam sveto obećanje ne učinimo, da vu tragu mudraca domovine idući, domovinu ober svega ljubiti i njoj na hasen biti, svigdar pripravni budemo! Ti pak naš dični domorodec, naše domovine veliki sin! koj tam ober zvezdah stanuješ, blagoslovi s tvojimi rukami nas, tvoje varmegjije medjimurskog puka i okrepi nas vu naših domoljubljinim čutenjah, budi naš patron, da vu mirnim delovanju i vu treznosti najdemo naše pravo veselje vu krepostih bogati i vu tem blaženim, srećni i zadovoljni budemo!

Spomen Deák Ferencza naj bude blagoslovljen, a duh njegov naj ostane med nami na sve veki! Zivila naša ljubljena domovina magjarska!

Burni »eljen« se je čul po govoru, a

za tem su dalje išli medjimurci po lèpm Andrassyevim putu vu barakk gde je svaki dober stan i koštu dobil. Ravno je večerja bila, kada je došel preuzvišeni gospodin dr. Wlassits Gyula minister i naš zmožni ablegat sa svojom ženom. Sprevodili su preuzvišenoka gospodina takaj njegovi dva tajnik ravnateljstvo izložbe i druga visoka gospoda, koja su na čast našega ablegata k-medjimurcom došli. Kak je puk zapazil svojega ablegata, s »eljen« krikom ga je pozdravil. Toth István tiszartov ga je pozdravil vu ime puka medjimurskoga i radost je izrazil, da se je preuzvišeni i zmožni gospodin med svoje zbirače potrudil. Dr. Wlassits Gyula minister se je zahvalil, da je lepo bil prijel od strani svojih medjimurcov i vu pažnju od strani medjimurcom, naj izložbu dobro pogledneju, ar je tam vuogo lepoga i hasno vitoga moći videti i vućiti se. Na ljubav domovine — rekel je dalje — nije treba medjimurce opomenuti, ar to čeli orsak zna, da su medjimurci dobri domorodci i da z njihova domoljubliva čutenja prava, istinita i negibljava. — — Ministereve lepe reči je na prošnju ministra Margitai Jozsef urednik naših novih vu horvatskim jeziku rez-tolnaci; onda i kada je urednik naših novih puku povedal, da je njegova preuzvišenost gospa ministra takaj med nami, svi su oduševljeno s »eljen« krikom pozdravili lepi govor ministra i njegovu ženu. Minister je na to vuogim ruku pružil i spominal se je

Z A B A V A.

Magjarski palatin i filarka.

Iz poviesti je poznato, kak je goćine 1838. povodaja Budapeštu poplavila i mnogim stanovnikom sve odnesla. Do tri hiljade kućah, koje su po starinskoj navadi iz ne-žanoga cigla bile zidane, bile su porušene ili jako oštećene. Osobito pako u predvaroših su mnoge familije ostale bez krova tak, da je poslje povodnje postala za oblasti dužnost, za siromaške poplavljenike se pobrinuti.

Tum prilikum se je dogodilo, da si je palatin, nadvojvoda Jožef (brat kralja Franca I), koj je od godine 1795. do svoje, goćine 1847. smrti, obće povierenje magjarah uživl, da si je, velim, vekivećni spomenik u srdcih stih podignul. U kerepeškoj ulici, onda za sirotinskom kućom i na drugih miestih su bile barake sagradjene, u kojih su siromašnije familije, koje su bez krova ostale, stanovale. Glavno mesto za stanovanje tih siromakah pah je bil »Holzplatz« odzad za »Neugebäu-om«. Tu su se na skoro ciele kolonije siromakov peštanskih naselile, koji su si ovde hute iz desek ili na brežuljkastom miestu, dapače dupla u zemlju na-

činili i onde nekoliko godinah na stanu ostali.

Palatin Jožef, koj je uvijek za nesrećne odprto srdce i darežljivu ruku imal, pohodil je više krat ove nesrećnike osobno po njihovih barakah i dupljih. Tak su i u lietu poslie povodnje stanovnici za »Neugebäu-om«, jedne nedelje popoldan pohodom palatina bili iznenadjeni i ne malo razveseljeni. U pratnji svog komornika grofa Berényi-a prošel je palatin Jožef cieti red tih stanov za silu, opitavši se kod pojedinih glede njihovog siromaštva, te je uz batrivih riećih, još i novčanu podporu siromašnijim pružal, za da im žalostno stanje bārem za on hip olahkoti.

Na jedak krat se kroz stisku porine nieka prilično omašna žena, te se postavi pred palatina. Bila je po purgarski oblećena i kad ju je palatin zapazil, dopala mu se je njezina kuraža, te ljubezno zapita, jeli bi mozbit i njoj mogel u čem pomoći.

»Znaju Njihova Visost«, — odgovori ženska — »ja sem Nanika, i već v'še godinah imam moj šator sa voćem na vuglu od Alster vulice (poslie Zrinyi ulica) i morem dosta dobro izhadjati s mojom trgovinom; ali imam jednoga dečka, on je pri Andrašu Kasseliku zimmermanu naućnik — da bi samo mogla za njega kaj učiniti, pak ga

sad, kad bu na skoro dietić postal, barem pristojno obleći moguća bila.« I žena je to tak sigurno i glasno govorila, da se je vidlo, da se palatinu dopada.

»Pak kak se zove vaš dečko?« — zapita ju palatin, a grof Berényi odmah spukne iz žepa olovku i papir.

»Zove se Gjura Heutheuer« — odgovori Nanika gizdavno.

Palatin progovori za naseljenici još po po koju srdaćnu rieć i doćim Naniki obeća, da bu se već joj sina sietil, otide blagoslovljan u srdcih nadeljenih siromakov.

Nekoliko dni zatim oko poldneva stane u »Zwei-Adler Gasse, naproti, za onda, Marczibanicvoj kući, dvorske kočija, nad čim se je sve čudilo. Znatizeljnih se je oko kočije odmah dosta sabralo, te je dvorski služnik, skočivši iz boka samo odmah hrpu zapital, jeli u ovoj kući stanuje tesar Andraš Kasselik. Kad mu je bilo odgovoreno, da stanuje, izide iz kočije actuar dvorskog ureda, gospodin Augustin Trauer stariji i sa jednim služnikom otide vu kuću tesarom, koj je sa svojom obiteljum baš pri obedu sedel, te se nije malo osupnul nad tim nenadanim i neobićnim posietom.

Gospodin Trauer, za onda palatinova

(Obrt i industrija.)

svojim zbiracom i skoro poldruhu vuru med nami ostal.

Večer je najveća stran medjimurcov i drugo kaj za gledati, pohodilo. Drugi den (28-ga) vu jutro pogledali su Fesztyjov kip, zatim prvić svi skupa pod vodstvom velikih sudcah, a potlam su vu menjših čoportih pod vodstvom notarijušah i navučiteljah pogledali izložbu.

Opoldne je minister dr. Wlassits Gyula prijel na mestu izložbe voditelje medjimurcov, notarijuše, birove i druge, koji su tam nazočni bili. Tu je Wollák Rezső čakovečki fiškaljuš zahvalil gospodinu ministru, da se je večera k-medjimurcom potrudil. Odvečer je minister i ablegat naš više kak 500 medjimurcov pogostil vu balatonskoj esárdi, gde je vu ime ministra njegov namestnik i tolnačnik gospodin Molnár Viktor pozdravil medjimurce, zatek pak Hajdinjak, Branilovics, Kramar i drugi na magjarsku domovinu, na ministra, na velike sudce i t. d. lepe napitnice rekli. Po večerji su vnoći mesto izložbe, vu Ós-Budavár, teatre, cirkus i druga zabavna mesta pogledali. Treći den vu jutro su medjimurci još jenput izložbu pogledali, onda pak glavni varaš Budapešt, a vnoći iz štrigovske fare su gospodina Terbócza pohodil. Vlak je večer ob 8 vuri iz budimske stacije odpeľjal med »Éljen« vikom medjimurcuh, koji su okolo 2—3 vure vu Kottori, Mura-Király i vu Čakovec se dimo dopeljali.

Nemremo zaključiti naše reći, da nebi se spomenuli od hasna Budimpeštanskog putovanja. Vidli smo našeg glavnog varaša, vidli smo njegovu velikoću i lepotu, pogledali smo orsačku izložbu i tam nahajuće kinče, svekakove stvari, odkoje dosada niti pojma nismo imeli. »Toliko lepotah mi videl, — rekel je jeden medjimurec — da mi je samo videnje neba i vekivečnog blaženstva falilo! Vidli smo, da je magjarski narod veliki i zmožen i raduvali smo se, da i mi tomu narodu pravi sini jesmo.

Osvedočili smo se, da nisu istinu govorili oni, koji su nas nagovarjali, da nebi išli vu Budapešt, i koji su nas s tim strašili,

da budu se iz nas vu Budapeštu norca delali i naše peneze od nas vkrali i nas vkanjuvali. To sve nije bilo istina, ar iz vun onih 5 frtov, koje je puk platil za put, za rterkva, obed i večerju još pet frtov je malo koj potrošil. I to je videl puk, da ne samo vu Budapeštu, nego kud su se vozili, svigdi su bili dobro i lepo prijeli i pozdravljeni.

Jako se dopadalo puku to, da ga je njegov ablegat pohodil. Medjimurski puk vno go da na svojega ablegata, osobito na vezdašnjega. Oni »Éljen« viki, koje je gospodin minister od medjimurcov čul, su istiniti bili i iz srca su došli. Zato ni se je vidla puku ona komedija, koju je na fehervarskoj štaciji on poznat fehervarski vračitelj zrokuval. Toga gospona nitko nije zval med medjimurce, niti nije imel kaj med njimi iskati, ar hvata Bogu, nije nigdo vu Budapeštu zbetezal. Voditelji medjimurcov nisu nas zbog kortešovanja vu Budapešt peljali, mi smo videti i vučiti se išli vu Budapešt i na orsačku izložbu. Medjimurski puk bil je tak spameten, da je vu Feherváru s »Abcugom« pozdravil (?) onoga, koj je kukolj hotel hiliti med nas, pak naše putovanje za svoje cilje hotel hasnuvati i obrnuti.

Lešo i dobro se je ponašal po celim putu i vu glavnim varašu puk medjimurski. Nigdi nitko nije imel ž-njimi brigu niti nikakov posel. Svaki se je mogel osvedočiti, od treznosti, od poučljivosti i od poštenja medjimurcov. A kaj se rodoljublja tiče, od medjimurcov koja goder narodnost slobodno more peldu vzeti.

Na zadnje: domovina i puk medjimurski se nemre dosta zahvaliti svim onim, koji su ov put vuredili i vodili. Najprvić su hvalje vredni gosp. varmegjinski sudci čakovečkog i preločkog kotara, zatek gospoda medjimurski notarijuši, koji su vu redjenju velikim sudcom na pomoć bili, tak takaj i gospoda navučitelji i drugi, koji su sve učinili, da se puk medjimurski vu lešim glavnim varašu dobro čuti, tam vno go vidi i tam se vno go vuči. — Živili svi skupa!

desna ruka, se je sad pri majstru Kasseliku obširno opital za dečka filarke Nanike, te je dobil za odgovor, da je dečko dobar, marljiv i da se rad uči. Već nekoliko dni zatim mu je iz palatinovog dvora bil poslani Reisszeug (skatulica u kojoj su razni crkulusi, pera i t. d.) i nova oprava. Takaj mu je bila doznačena stanovita šuma penez mesečno, za nabavu raznih za meštriju potrebnih učitalh.

Poslie dužg vživanja ove palatinove dobrote, došlo je i vrieme, kad bu Nanikin Gjurek oslobođen i detičom postal. te je u to ime opet od palatina dobil cieľu odeću od glave do pet tak, da kad se je u istoj materij pokazal, je ista rukami nad glavom puknula i zaviknula: »Jezus Marija, em to niti nije moj dečko!«

Dečko je sad bil oslobođen te je i istu navadnu jazinu takovom takovom prilikom, za svoje pajdaše smel na palatinov račun dati, pri kojoj je mati bila najveselija.

Prve nedelje poslie oslobođenja, dojde gospa Nanika rano u jutro k-gosponu Kasseliku, te ga zapita, jeli se pak sad ipak nebi pristajalo, da ona svojim sinom gospodina palatina pohodi te mu se za njegovu milostivu podparu zahvali?

»Dakako, da bi to bilo u redu« —

odgovori gospon Kasselik — »dapače bilo bi dobro, da još danas to učine, i to najduše do jedanaeste ure predpoldan«.

Ov odgovor je učinil to, da je Nanika kak blisk domov odožala te se je u svoju najsvetešnju opravu hitila a i to isto rekla svojemu Gjureku učiniti.

Točno ob jedanaestoj uri se je presrećna Nanika sa svojim strašljivim Gjurekom, koj je već pričel i pomalo drhtiti, postavila pred gradom u Budimskoj tvrđavi, tam je jednoga poznatoga dvorskoga služnika našla, kojemu je svoju želju povedala; ov ju je na to skupa sa njezinim sinom u grad odpeľjal te joj u jednoj sali rekeli, da tu počeka, dok ju budu zvali.

Jerbo pah je već prek jedne ure čekala bez da ju je tko k palatinu zval, stupi k grofu Berényi-u, koj je baš kroz salu išel, te mu reče: »Prosim njih, nek gospadinu palatinu reću, da zam ja sa Heutheuerom ovdí. pak bi se rada zahvaliti.«

Grof se nasmije i otide i za nekoliko minutah već su Nanika skup njezinim sinom zvali pred palatina, koj ih je ljubežno prijel i njihovu zahvalnost na znanje vzeli. — Poslie audienčije je filarke Gjurekovomu majstru pripovedala sljedeća:

Gde su dobra stara vremena, kad su zinat (meštrija) i industrija bili istovjetni pojmovi i kad su obrtnici (meštri), šticeeni pomanjkanjem prometnih sredstava, namirivali vse potreboće vu zemlji? Izumom parostroja (damfmašine) kak da je kucnul čas i malom obrtu. Veleindustrija Austrije dojurila na krilima željeznica i do mala izstisnula obrtnike, koji se snjom nisu mogli natecati, pošto je on delala i bolje i brže i faleše, a uz to je razpolagala — kapitalom.

Stopram vu sedemdesetih godinah, kad je i vu Magjarskoj precvelo gospodarstvo, počeli su pojedini kapitalisti pažnju svoju obraćati industriji, koja je morala uspěvati tim više, što su ta vsi uslovi uspěšnomu djelovanju na polju obrta i industrije; narod je radin (delaven); sirovinah imade vu obilju; kovinah, vulgljena naćije vu velikim množinama i izvrsnoj kakvoći. Denes se bavi vu Magjarskoj obrtom i industrijom preko 700.000 ljudi, medju kojima se nahadjaju do četiri jezere velikih poduzetnikah, koji delaju s motori ili najmenje sa 20 radnika (delavcov). Za naobrazbu obrtničkog pomladka, ustrojene su po celoć zemlji šegrtske i vsake fele obrtne škole; vsega ih imade blizu 400 sa ukupno 74.000 učenika, a da ovi svoj zinat (meštriju) sbilja razmeju, dokazali su svojom špeciálnom izložbom vu paviljonu za tempererne izložbe, koji je prenapunjen samimi raznolikimi obrtnimi proizvodi naučnika i pomoćnika, — proizvodi, koji im zaista mogu služiti na čast.

Gdo ipak hoće, da stvori sud o stanju magjarskog obrta, taj mora pojti vu industrijalnu palacu, koja je za izložbe ljeta 1885. igrala znamenitu ulogu i koja je ovaj put vu stražnjem delu znatno proširena. Izložba je to izključivo magjarskog obrta, gde imamo priike, da upoznamo revnost, estetički smisel, črstošleple, a bogme i požrtvovni patriotizam celoć staleža, koji je vu zemlji svojoj još sveudilj pastorak i koji se mora još uvijek boriti sa svojom obstanak, kako usljed slabog

»Ja sam sa gospodinu palatinu liepo za sve zahvalila, a Gjureka sem za kaput vlekla i mu tiho govorila, da se nek poklekne. Ali misle, da me je dečko hotel poslušnuti? — Ostal je stojeć kak cepec, a to me je tak vužgalo, da sam ga za šinjak pograbila i zakričala: Jeli si buš odmah pokleknu, ti lopov! — No, i tak sem ga, makar se je i toliko vpiral, ipak na kolena spravila. Sad sam mu opet rekla, nek na kolnih tam plazi i nek liepo ruku kušue. I to nije hotel učiniti, nego se je stal, a ja sam mu rekla: Jeli buš poslušnu, ti grol-duš! pak sem ga vrame tak včeknula, da se je pričel cmizdriti!«

»Pak kaj je palatin k-tomu rekeli?« — zapita Kasselik.

»No« — oogovori dalje Nanika — »On se je najprije smejal, zatim me je po pleći potrepal i rekeli, da nek nebudem tak stroga, jer on nepotrebuje, da bi pred njim tko klečal. A onda mi je dal pet svetlih posve novih škudah, te je još obečal, da bude mog sina i na vrandranju podupiral.«

I plemeniti palatin Jožef je držal svoju rieč. Do svoje smrti je on filarke Nanike sina, koj je zatim na skoro vandrat otišiel, znatnimi novci podupiral. A kad su poslie smrti palatina, godine 1847. podpore prestale,

mara vlastite publike, tako i radi pogibeljne konkurencije iz inozemstva.

Tri su ponajglavnije grane obrta, što ga vidimo na milenijskoj izložbi i to ne samo u industrijalnoj palači, već i u mnogim drugim, što državnim, što privatnim paviljonima. To je hižni, zanatlijski i umjetni obrt. Vse su tri grane preobitno zastupane.

Najstarija i najrazranjenija je, naročito u ženskim krugovima seljačkoga staleža, kućna (hižna) industrija; stopram joj se proizvodi, kao vsake fele veziva i tkanja, čilimi i sagovi nemogu se mjeriti sa sličnim proizvodima horvatsko-slavonske hižne industrije. Manjka im fantazija i originalnosti; vse kano da je dogotovljeno po nekoj konvencionalnoj šabloni. Narodno, a k tomu još ako moguće individualno: to su ona dva izvora, odakle valja crpiti, da se osigura budućnost. Da se napokon i tom polju postigne kaj boljši, uspjeh, uređene su podporom vlade učevni tečajji, da se narod usavrši i u ovoj grani obrta, vu kojoj dan danas radi i privredjuje kruha do četrdeset jezer dušah.

Odkako su para i elektriciteta postale moćnim pokretačima na polju industrije, razvil se je silno i zanatlijski obrt, a uveđenjem radnih i ručnih strojevah (mašinah), postade taj obrt sposobnim za produkciju vu vekšoj mjeri i finijoj izradbi, ter se je tim načinom razvil umjetni obrt tak znamenito, da promatrajuć vu industrialnoj palači redom izložke stolarstva, staklerstva bravarstva, kolarstva, bačvarstva, postolarstva, kožarstva, krojačtva, zlatarstva i t. d., vu vu neprilici si, kojemu znatu da dadeš drednost, jer vsaki pojedini izložak zaslužuje hvalu.

Sam stolarski obrt, na primjer, zaprema čele »vulice«, pune interieura, izkičenih sjajnim draperijama; spavalnica, opremljenih velikim razkošjem; budoara, uređenih skrajnjom rafinerijom; za tim dvorana za biljar, ve-tibule i t. d. Tu te začarava ponosni sjaj velikaške dvorane, tamo te primamljuje jednostavna građanska soba. Ovdje blištaju sjajni kreveti (postelje) nebom prekriveni i rezbarijom bogato ukrašeni stolovi, onamo se redaju čedni tabureti i mi predmeti navadnog pohižtva: vse pako od evropskog je ukusa isolidno izradjeno.

stupil je Heutheuer u vojničku službu, te je pri zauzetju tvrdjave Budima, godine 1849. kakli soldat častno opal.

Gospa Nanika, koja je u ratu sina izgubila, je za nekoliko godinah poslie toga osliepela, te je prosjčila Starica je još u godinah sedemdesetih živela, i nije riedko se znalo pripeti, da je koga god na ulici znala zaprositi, da ju preko, na drugu stranu prepelje. Ja sam ju barem, dok sem godine 1877-e u Pešti v. školu hodil, više krat od nje nagovoren znal prepeljati za ruku, za da ju sim tam bežeće kočija nepogaze. Više godinah je sirota znala svoje miesto imati na prolazu »biele ladje« to je jedna oštarija — a zadnje vrijeme je većinom stala na uglu servitske cirkve i stoga je moguće, da je i još kojemu sada živućemu mojemu člevcu poznata, koj je u to vrijeme u Pešti bil. Ona je od mnogih bila miluvana i svaki, komu je to bilo moguće, joj je rad koj sekser u šaku stisnuo, ali ih je malo, koji su znali, kak visokog zagovornika je starica u svoje vrijeme imala u palatinu nadvojvodi Jožefu.

Em. Kollay.

Proizvodi zlatarstva upravo su remek-djela umjetnog obrta, te prolazeć kraj mnogobrojnih vitrina, vu kojima je naslagano silno btago neprečenjene vrédnosti, zaslep-ljuje te onoliki sjaj vanredno ukusnih i savršenom tehnikom izvedenih radnjah.

Niti odjela za žensku konfekciju nemoreš mimoiti, jer silesiju ženskih toaleta, same umotvorine krojačke fantazije, ideali ženske taštine, ostvareni na voštanim lutkama nedoljivom te silom primaljuju, sileć te da povladjuješ pjesniku, koji se tuži, da ljudi gusjenice vole samo radi njihove svile.

KAJ JE NOVOGA ?

Varmegjinsko izposlanstvo.

Njegovo Veličanstvo bude, kak smo vre javili, 20-ga o. m. po poldan ob 1 vur i 15 minut vu Čakovce došel. Njegovo Veličanstvo bude od strani naše varmegjije izposlanstvo prijelo i pozdravilo pod vodstvom našeg velikog župana gospodina dr. grof Jankovich Lászlóa. Vu izposlanstvo izabrani su iz Medjimurja: grof Festetics Jenő, Gadó Mátyás, dr. Hajós Ferencz, Kolbenschlag Béla, Kovács Rezső, Margitai József, Molnár Elek, Szabó Imre, Szilágyi Gyula, Tóth István, Varga János, Vrancsits Károly, Zalán Lipót János i Ziegler Kálmán.

Milenijski spomenik vu Panonhalmi.

Pred par dnevi postavljen je zaključni kamen milenijskom spomeniku pri staroslavne benediktinske opatije sv. Martina (Panonhalma) kod Gjura. Goste, koje su došli iz Gjure, dočekal je nadopat Hippolit Fejér, ter ih je vodil vu benediktinsku cirkvu, gde je bila svetčana služba božja. Iza službe božje pošli su vsi gosti na prežuljak, nakon je podignut spomenik, pak je tu vu imenu magjarskoga kormana ih Wlassics Gyula držal dug i lep govor, a nadopat Fejér blagoslovil temeljni kamen. — Benediktinec Francić prečital je izpravu, kojom se konstatuje, da je ovaj spomenik podignut na uspomenu tisuć-godišnjice utemeljenja Magjarske države, na ovomu mjestu, gde je vojvoda Arpád dovršil zauzeće zemlje. Minister je satim preal spomenik na čuvanje benediktinskom redu i municipiju gjurske varmegjije ter je svetčanost bila time zaključena.

Vojvoda Orleanski vu Beču.

Princ Filip Orleanski, koji je neko vrijeme boravil kod svoje zaručnice nadvojvodkinje Marije Doroteje vu Alcsuthu, stigel je vu jutro odonud vu Beč ter je ob 11 vuri pred poldan bil primljen od Nj. Veličanstva vu audienciju.

Vjenčanje vojvode Orleanskoga obaviti će se početkom novembra vu schönbrunnskoj dvorskoj kapeli. Na večer istog dana biti će vu čast vjenčanika vu schönbrunnskom dvorskom teatru predstava, kojoj će prisustvovati samo kotrigi dvora, rodbina zaručnikova i pratnja.

Papinski nuncij kod Nj. Veličanstva.

Ob 11 vori pred poldan prijel je kralj Ferenc Jožef novog papinskog nuncija Msgra. Emilia Taliana vu svetčanu audienciju. Pe previšnjem nalogu pošel je c. i. kr. komornik barun Walterskirchen vu dvorskih kočijah po novog nuncija vu nunciaturu. Odonud su se dopeljali novi nuncij i barun Walterskirchen vu jednih, a uditore Locatelli i tajnik Montagnini vu drugih dvorskih kočijah.

jak vu carski dvor, gde su im straže izkazale počast. Došavci vu dvorani tajnik savjetnikah pozdravili su tu nuncija vrhovni dvorski ceremoniar grof Hunyady i vrhovni komornik grof Trauttmansdorff. Vrh. komornik najavil ga je za tim Nj. Veličanstvu i vrativši se, pozval, da podje k audienciji. Msgr. Taliani unišel je strostrukim dubokim poklonom vu dvoranu, gde ga je čekalo Nj. Veličanstvo, pak je za tim preal caru svoju vjerodajnicu i zamolil za dozvolu, da smije predstaviti kotrigi nunciature. Pošto mu je to car dozvolil, pokucal je na vreta i obedva gospodina (Locatelli i Montagnini) stupili su vu dvoranu. Pošto ih je nuncij predstavil dovašena je audiencija. S dubokim poklonom ostaviše kotrigi nunciature carski dvor.

Odluke od ruskoga cara Nikolaja.

Car Nikolaj podelil je vnodo odlukah vu Beču, od kojih su za vezda poznate sljedeće: Nadvojvoda Otto i prvi vrhovni nadvornik knez Lichtenstein dobili su najviši ruski red sv. Andrije, minister grof Goluchovski velekrst reda Aleksandra Nevskoga vu briljantih komornik grof Trauttmansdorff, vrhovni mešter vadašije grof Traun, vrhovni mešter ceremonija grof Hunyady, glavni adjutant grof Paar i minister Kállay isti red prez briljanta, ministri predsjednici grof Badieni i barun Bántly red bėlog orla, a minister a latere barun Josika red sv. Ane.

Dobre žepne i stėne vure za fal cėne moći dobiti pri *Pollak Bernatu vurar* vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se *uzimljeju vure takaj* za popravek za fal cėnu.

Nekaj za kratek čas.

Tak je.

Kaprol (regnutu): »Poveć mi Bukvanic, čemu su soldati?«

Regnut: »Soldati su zato, — da — — da — — —«

Kaprol: »Nu, — da civilisti nemisle, da su sami na svetu.«

Dokaz.

A: »Vi ste pošten čovėk?«

B: »I ter kak! Šest put napravil sam kridu i vsaki put s poštenjem.«

Zlobno.

Zet (svojoj punici): »Majka, prosim vas idite tam k đeci vu sobu!«

Punica: »Čemu?«

Zet: »Đeca igraju se menažerije, pak trebaju jednoga krokodila!«

Koja je razlika.

Mladi jagar potužil se jenkrat, da je do vezda navėk strėlil zajicu. »Ja bi zaista rad znati, kak se more poznati, koje je zajec, a koje zajica?«

»Nikaj lehkeše«, odgovori je jeden šaljivec, »ako je zajec, onda beži on, ako je zajica, onda beži ona.«

Njegov nazor.

Test: »Vse sam izgubil, ja sam obustavil vsa plaćunja.«

Zet: »Jako ljepo. To sad izgleda, kak da smo se vzeli iz ljubavi.«

Priredil:

Glád Ferencz.

LOTERIJA Buda 29-ga augustuša 1896

I 31 55 57 69

Gabona árak. — Ciena zítka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frttól	frtig
Buza	Pšenica	5.00	— 6.00
Zab	Zob	5.00	—
Rozs	Hrż	4.50	— 5.00
Kukoricza ó	Kuruza stara	4.00	—
» » uj	» nova		
Árpa	Ječmen	4.30	—
Fehér bab uj	Grah beli	6.50	—
Sárga » »	» žuti	5.50	—
Vegyes » »	» zmėsán	5.00	—
Lenmag	Len	8.00	—
Bükköny	Grahorka	4.50	—

Nyiltér.*

E rovat alatt közlöttékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Selyem-damasztek 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt sat. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban sat) a megrendelt áru postabér és vámentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó, magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 6

3376. tk. 96.

Árverési hirdetmény kivonat.

A perlaki kir. járásbíróság mint tkv. hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Eiselmayer Ferencz murakirályi lakos végrehajtónak Csemerika Ignác elleni végrehajtási ügyében 20 frt tőke ennek 1895. augusztus hó 1 napjától járó 6% kamatai 4 frt 40 kr. per 2 frt 20 kr. végrehajtás kérelmi 7 frt 80 kr. ingó végrehajtás foganatosítási s 5 frt 90 kr. árverés kérelmi költségek behajtása végett a nagykanizsai kir. törvszék (perlaki kir. bíróság) területén levő a hodosáni 21. sz. tjkvben foglalt 16. hrsz. ház udvar és kert 1/28 része 24 frt az ugyanazon ingatlan tjkvben foglalt 768. hrsz. ingatlan 1/28 része 8 frt az ugyanazon tjkvben foglalt 795. hrsz. ingatlan 1/28 része 14 frt az ugyanazon tjkvben foglalt 1207. sz. ingatlan 1/28 rész 9 frt az ugyanazon tjkvben foglalt 1223. hrsz. ingatlan a végrehajtási törvény 156. §. a pontja alapján egészben 140 frt az ugyanazon tjkvben foglalt 1414. hrsz. ingatlan ugyanazon §. alapján egészben 140 frt s az ezen ingatlanokhoz tartozó aránylagos legelő és erdőilletmény 30 frt végül a hodosáni 1267. sz. tjkvben foglalt 331/2/17. hrsz. ingatlan ugyanazon §. alapján 77 frt kikiáltási árban Hodosán község házánál **1896. évi október hó 5. napján d. e. 10 órakor**

Csesznák József felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni és pedig a hodosáni 21. sz. tjkvben Csemerika Lénárd javára C. k. a bekeblezett kikötményi jog fentartása mellett a mennyiben azonban a hodosáni 21. sz. tjkvben foglalt ingatlanokért a szolgálmi jogot megelőző követelések fedezésére szükségesnek mutatkozó 1150 frt be nem ígértetnek, az árverés hatálytalanná válik s a jelzett ingatlanok a szolgálmi jog fentartása nélkül fognak ugyanazon határnapon eladatni.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár. Árverezni szándékozók, tartoznak a becsár 10%-át készpénzben, vagy óvadék képes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő. köteles vételért 3 egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 8 nap alatt, a másodikat ugyanattól 15 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 30 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverés feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni. 577 1—1
Kir. járásbíróság mint telekvi hatóság.
Perlak, 1896. évi Julius hó 1-én.

4—5% mellett
rendes és rendkívüli jelzálogkölesönöket ki-
eszközöl, valamint a legbonyolódottabb con-
versiókát szintén 4—5%-kal rendezi gyors-
san és diszkrét minden előleg nélkül
Herczeg Sándor 566 3—4
Budapest, Gyár-utca 19. sz.

SZIVATTYUK

mindennemű, házi nyilvános, mezőgaz-
dasági és iparczélókra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxidálási
módszer szerint inoxidált szivattyuk rozsdá-
ellen védve.

Árjegyzékek
ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű **tizedes
százados és hidmérlegek** fából és vas-
ból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgaz-
dasági és ipari czélókra. **Embermérlegek, mérle-
gek házi használatra, barommérlegek.**
Commandit-társaság szivattyu és mérleg-
gyártása.

L. Wallfischgassa 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6. sz.

Keil Alajos-féle
Padlózat-fénymáz
(GLASUR)
legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.
1 nagy palack ára frt 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.
Viasz-kenőcs | **Arany-fénymáz**
legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer ke-
mény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr. | képeretek stb. bearányozására.
1 kis palack ára 20 kr.
Fehér „Glasure“-fénymáz
Legjobb szer mosdóasztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.
Mindenkor kaphatók: 575 2—8
Heinrich Miksa ezégnél Csáktornyán.

Perlak nagyközség előljáráóságától
1310.
1896.
Hirdetmény.
Perlak nagyközség előljáráósága részéről közhírré
tétetik, hogy az **ottoki rév**
folyó évi szeptember hó 15 napján d. e. 9 órakor
a község házánál 1896. évi október hó 1-től számítva
6 egymásután következő évekre haszonbérbe fog adatni.
Óvadék készpénzben 2000 frt, egyéb feltételek
a község házánál hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Perlakon, 1896 évi szeptember 1-én.
Zala József | **Glavina András**
jegyző. | 589 1—1 | bíró.

Árverési hirdetés,

A perlaki kir. járásbíróság mint tkvi hatóság által közhírré tétetik, hogy Baranacsics Paulinának Vuk Ignác elleni végrehajtató ügyében 13 frt 33 kr. tőke, ennek 1894. augusztus 2-től járó 6% kamatai 4 frt 90 kr. már megállapított 5 frt 15 kr. ezuttal megállapított költség behajtása végett a nagykanizsai kir. törvényszék (perlaki kir. járásbíróság) területén levő a perlaki 2194. szlkvben foglalt 565. hrsz. ingallan s a C. I. a. özv. Misics Balázné szül. Hajdinyák Magdolna javára bekebelezett haszonélvezeti szolgalmi jognak fentartásával 827 frt becserkében a perlaki kir. bíróság mint tkvi hatóságnál

1896. szeptember hó 16. napján d. u. 3 órakor

Grész Alajos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becser.

Árverezni szándékozók tartoznak a becser 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni. — Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint lefizetni.

Ezen hirdetés kibocsajtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a perlaki kir. bíróság tkvi osztályánál s Perlak község előljárásnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. 588 1—1

Kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a perlaki-utcában (saját házámban) volt

mészárszék üzletemet

f. é. szeptember hó 11-én a **főutczában a templommal átellenben** levő özv. Pächter Albertné házába fogom áttenni tisztelettel

Toocsics Mihály mészáros.

Na znanje.

S poštuvanjem dajem na znanje pošt. občinstvu, da vu preločki vulici (vu svojoj hiži) bivšu

mesnicu

od 11-ga septembra o. l. **na glav-nim pijacu** naproti cirkve vu Pächter Alberta vdovice hižu budem premestil. S poštuvanjem **Toocsics Mihály.**

590 1—1

Tekintettel a közeledő vetési időnyre van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

(a csehországi Thomasművekből eredő)

a legmagasabb
díjakkal
kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor különösen sovány talajok javítására, kitűnő hatása az összes gabonafélék, kápos és olajnövények, lóhere és lucerna, szőlő, kumló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartosságára felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav-tartalomért szavatosságot vállalunk netán hiányzó mennyiségért megteritünk. — Ár ajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál.

a csehországi Thomasművek eladási irodájának vezérképviselője

a magyarkorona országainak területén

581 3 6

KALMÁR VILMOS, Budapest. Erzsébet-körut 34. sz.

Különlegesség
foltoskák, pajzások,
kory-halégek

Zacherlin

moly, hiži-
ellen,
állatok, tetvek stb.

Csodálatos hatása! Ugy öl, mint semmi más szer

biztosan és gyorsan mindennemű ártalmas rovar, miért is millió vevő által dicsérve lesz és kerestetik

Ismertető jelei: 1. A lepecsételt üveg. 2. A név: ZACHERL.

Valódi kapható:

Czaktornya:

Özv. Göncz L. gyógysz.
Gráner Testvérek
Heinrich Miksa
Strahia Testvérek.

Alsó-Lendva:

Fuss Nándor gyógysz.
Freyer Fülöp
Arnstein Benő.

Perlak:

Kramarits Viktor
Sosterics Pál.

Polsztrau:

Rabič Miksa.